

Sila kmetijske organizacije.

Težke so bile razmere, v katerih je pred 40 leti živel belgijski kmet. Toda tedaj je izšel iz belgijskega kmetijskega ljudstva mož, ki je belgijske kmetijske mase organiziral. Bil je to duhovnik Mellaerts, ki se je v Nemčiji seznanil z Raiffeisenovim združenim pokretom ter ga presadil na belgijska tla. Leta 1888 je osnoval v svoji župniji prvo kmetisko združenje, ki ga je imenoval Boergilde (kmetški ceh). Leta 1891 je bilo v Belgiji že 49 takšnih cehov, ki so se združili v posebni zvezi tako zvanem »Boerenbond« (kmetška zveza), ki je danes znan po vsem kulturnem svetu kot ena naj-silnejše izpeljanih kmetisko-združenih organizacij. Boerenbond šteje danes nad 130.000 članov ter ima v Louvainu krasno zgradbo; tamkaj je sedež centrale, v kateri je zaposlenih približno 600 uradnikov »Boerenbond«. Osrednja blagajna razpolaga danes z vlogami v iznosu preko 1 milijarde 300 milijonov frankov; zanimivo je, da je še pred nedavnim dvignila belgijska vlada pri Boerenbondovi osrednji blagajni posojilo v iznosu 300 milijonov frankov.

V svojem bistvu je Boerenbond zveza belgijskih krščanskih kmetov, za katerih verski, umstveni in gospodarski napredek se omenjena zveza bori. Osnovna celica te mogočne kmetijske organizacije je kmetška gilda (ceh); to ni zadruga, ampak strogo stanovsko združenje. V okvirju teh cehov se ustanavljajo posamezni odseki za nakup gospodarskih potrebščin, za prodajo poljedelskih izdelkov, blagajna itd. Ti posamezni odseki vršijo sicer svoje poslovanje docela samostojno, vendar so podrejeni krajevnemu cehu tako, da je njih članstvo obenem samoposebi včlanjeno v gildi, oziroma

cehu. Zanimivo pri tem je, da je pri cehu včlanjen hišni gospodar za celo svojo družino. Zveza vseh teh gild ali cehov pa je ravno Boerenbond. Središče te silne kmetijske organizacije pa je v glavnem tajništvu, ki obsega več uradov, ki vodijo pokret belgijskega krščanskega kmetstva.

Med drugim imamo sledeče urade: urad za sestavljanje strokovnih predavanj; urad za dajanje brezplačnih pravnih in drugih nasvetov; urad, ki se peča z ocenjevanjem zemlje, parceliranjem velikih kmetij ter novimi zakonskimi načrti. Razen tega ima glavno tajništvo tudi veliko strokovno knjižnico. V vseh teh in drugih uradih so nameščeni pravniki, inženjerji, doktorji trgovskih znanosti itd.

Zares sijajna je ta zgradba združenja belgijskega krščanskega kmetstva; takšna stanovska zveza je pri nas Kmetška zveza, ki bo pri zasledovanju istih ciljev za blagor slovenskega kmetstva morala slejkoprej izvršiti organizacijo svojega glavnega tajništva po belgijskem vzorcu. To pa je zadeva celotnega našega slovenskega kmetstva in tudi — slovenske kmetске mladine.

Kmetijska kriza na razstavi v Kölnu.

Danes ječi ves svet pod kmetijsko krizo. Tudi Nemčiji ni prizanesla in je tam še hujša, ker je združena s krizo v industriji in s tem v zvezi z brezposelnostjo. Če se danes voziš po Poranju, le iz malo tovarn vidiš dim; večina jih počiva, mnoge celo podirajo, ker jih ni mogoče več spraviti v obrat. Delavstvo se izseljuje in išče drugod zaslužka. Kar jih je ostalo doma, živijo zelo skromno in si ne morejo več toliko privoščiti, kakor prej. Vsled tega tudi kmetijski pridelki ne naidejo

odjemačev, cene padajo in posledica je kriza v kmetijstvu. To poveča še konkurenca v izdelkih sosednih držav in tako se slišijo od povsod same pritožbe. Ta žalosten položaj kmeta je prišel do izraza tudi na kmetijski razstavi v Kölnu.

Da se najdejo pota, kako izboljšati to stanje, je nemška vlada ustanovila posebno komisijo za proučevanje tržnih razmer, ki naj ugotovi vzroke krize in da navodila, kako jo omiliti. Ta komisija je zbrala mnogo podatkov, jih uredila in sestavila iz njih take slike in tabele, ki predočujejo današnji položaj in dajo obenem navodila, kako ga izboljšati. Predvsem je označen uvoz živil, posebno kmetijskih pridelkov iz inozemstva, ki tlačijo cene domačih proizvodov. Nemčija uvaža ogromne količine, za milijarde vrednosti, raznih živil: jajc, masla, sira, prašičev, krompirja, pšenice in drugega. Zato so domači pridelki tako poceni, oziroma jih večkrat ni mogoče niti spraviti v denar. Torej boj proti inozemskemu blagu! To načelo se povsod povdarja, kar je razvidno iz številnih napisov v vseh oddelkih: Nemci, pijte samo nemško mleko, nemško vino, uživajte samo nemško maslo, nemški sir, nemška jajca, rženi kruh (namesto pšeničnega, ki ga morajo uvažati), kupujte samo nemške prašiče, nemške stroje itd. Takih in sličnih napisov je bilo na razstavi na stotine.

Dalje se vrši močna propaganda za zvišanje porabe nekaterih domačih pridelkov, katerih izvodnja se je tako zvišala, da ne more dobiti dovolj odjemačev doma. Med te spada mleko, maslo, sir in rž; dalje vino in nekateri drugi. Za te se vrši močna propaganda, pri kateri se povdarja zdravstvena plat in narcдна zavest. In v tem pogledu uspehi večletne propagande niso povsem izostali, kar se vidi posebno pri konzumu mleka, sira in masla, ki se je v zadnjih petih letih podvojil.

Da se v bodoče omilijo gospodarske krize, priporoča in predočuje ta komisija s slikami in gibljivimi podo-

bami, kako treba postopati, da se prepreči nadproizvodnja kaknega pridelka. Tako n. pr. nasvetuje v prašičereji, da ne sme rejec tedaj, ko so visoke cene za prašiče, pripustiti mnogo svinj k mrjascu, kajti to delajo vsi, in posledica je, da padajo cene in sorazmerno kakor raste število na prodaj postavljenih prašičev. Zanimiva je tozadevna statistika (pregled), ki kaže, da redno tekem dveh let zraste število prašičev izredno visoko in so tedaj cene najnižje. Posledica je, da omeji večina prašičerejcev gojitev teh živali, njih število pada in istočasno rastejo cene, ki točno po dveh letih dosežejo zopet višino. In ta pojav se v Nemčiji pojavlja že od leta 1902. redno po dveh letih. (Vojna leta so izvzeta.) Tu treba pa pripomniti, da je pri nas število prašičev največ odvisno od letine koruze in drugih krmil.

Zanimiv je tudi oddelek za pocenitev proizvajalnih stroškov in olajšanje dela ljudem in živini. Tako je med drugim nazorno pokazano, kako zahteva razkosano posestvo za obdelovanje pet delavnih moči in tri konje. Isto posestvo, če je zloženo in ima le malo, pa velikih njiv, potrebuje le tri delovne moči in dva konja. Tako se poceni obdelovanje za eno tretjino delovnih sil. Nadalje je bilo razstavljeno dobro, prikladno orodje, zraven pa slabo in v zvezi s tem pouk, koliko manj truda zahteva prvo nasproti drugemu, koliko se prihrani s strojnim delom itd. Precej obsežen paviljon je bil napolnjen samo s takimi slikami in vzorci za olajšanje dela, ki jih je bilo nad 150 v najrazličnejših oblikah.

Ni manjkal niti k m e č k i n o , ki je vsak dan predvajal najrazličnejše filme iz kmetijstva, bodisi glede pridelovanja kakor tudi glede izboljšanja gospodarstva z ozirom na današnjo krizo.

V splošnem se je opazalo, da je iz večine razstavljenih predmetov, iz vseh propagandnih prireditev, sploh iz celotnega ustroja razstave odsevalo stremljenje, kako najti pravilno pot za

omiljenje kmetijske krize, ki grozi posebno v vzhodnih pokrajinah Nemčije uničiti vse kmetijstvo. V tem oziru napenjajo Nemci že dve leti vse sile, kako bi se izotali iz tega neprijetnega položaja.

Zanimivo je pa zvedeti, kje tiči glavni vzrok kmetijske krize v Nemčiji, ki je pa morda še večja na Holandskem in Danskem. Ta tiči predvsem v specializaciji in v pretirani produkciji, previsoki proizvodnji. So pokrajine v teh treh državah, ki so se vrgle na gojitev samo ene ali dveh panog kmetijstva, vse druge pa opustile. Tako gojijo vzhodnonemške pokrajine na severu skoraj samo rž in krompir. Bilo je par dobrih letin teh pridelkov in — ni jih bilo mogoče spraviti v denar. Druge pokrajine so se vrgle samo na mlekarstvo in danes ne vedo kam z mlekom, sirom in maslom. Drugod gojijo samo kokoši za jajca. Na trg je prišlo mnogo inozemskega blaga in sedaj začenejo že opuščavati kockeje farme. In takih primerov je vse poino. Specializacija v kmetijstvu se je sicer nekaj let dobro obnesla, danes je pa dospela v krizo, ki je spravila že mnogo kmetij na rob propada.

Kakšen nauk črpajo Nemci iz tega? Ne vreči vsega na eno karto! Urediti gospodarstvo tako, da je kolikor mogoče širokogrudno, na široki podlagi, da se lahko prilagodi valovanju svetovne konjunktore. In tako gospodarstvo v kmetijstvu imamo mi v Sloveniji in je dobro tudi da ostane tako. Če ena panoga odpove, so dve, tri druge, ki podprejo gospodarstvo. Zaradi tega so tisti krivi preroki, ki so začetkom tega leta razlašali v listih kot glavni pogoj za rešitev našega kmetijstva specializacijo. Ravnotako ne poznajo svetovnih gospodarskih razmer, če odsvetujejo zvišanje pridelkov našega kmetijstva. Svetovnih cen ne bo nikdar določevala Slovenija.

Kako kaže sadna letina.

V splošnem zelo slabo! Najmanj obetajo hruške, nekoliko več jabolka in češnje, največ pa orehi.

Jabolk bo nekoliko v okolici Maribora in v nekaterih obmejnih okrajih, kakor v Ormožu, pri Sv. Lovrencu v Slov. goricah, v Mežiški dolini, v Prevaljah, v Dravogradu, v Skalah pri Velenju. Nekoliko jih bo tudi na Gorenjskem in kranjskem, radovljiškem in kamniškem okraju. Najslabše pa kažejo južni deli banovine (Dolenjska), kjer je bilo minulo leto izvrstna letina.

Hrušek bo nekaj malega v mariborski okolici in še tu in tam v posameznih krajih, sicer pa je drevje večinoma prazno. Tako slabe hruškove letine že davno ni bilo.

Črešnje so dale srednje dober pridelek.

Češpelj pa bo zopet nekaj vsaj v posameznih krajih; vobče pa kažejo tudi bolj slabo že zaradi tega, ker so bile minulo leto izredno polne.

Orehov bo pa precej. Obrodili bodo skoro povsod, v kolikor ni predlansko zimo drevje pozeblo.

Vzroki izredno slabe letine so različni. Glavni bi bili pa ti: Lanska dobra letina, skrajno slabo vreme ob jablanovem in hruškovem cvetu in pa cvetožer, ki je ponekod uničil skoro ves zarodek že v cvetju. Mnogo je škodovala tudi suša v juniju. V posameznih krajih je tudi toča pokvarila ali celo popolnoma uničila ves sadni pridelek.

H.

Po starem zavarovan.

Poletje — doba požarov. Kdo more trditi, da je njegov dom popolnoma varen pred to strašno šibo božjo! Nesreča s svetilko, nesreča z ognjem na ognjišču, nesreča v raznih drugih primerih — najbolj žalostna, ako zapalijo dom svojih staršev otroci. In koliko je vsako leto takih slučajev! Kako pogosta je tudi nesreča od zgoraj! Udari strela. Preden se zavemo, je v

plamenu hiša, hlev, kozolec — vsa vas.

Pa čudno. Kljub silni nevarnosti, ki visi kot Damoklejev meč nad našimi domovi, je vendar še premnogo gospodarjev, ki ne mislijo na to, da bi kaj ukrenili za varstvo svojih domov, premičnin, pridelkov in živine. Ali ne beremo dan na dan, kako je pogorel ta ali oni, ki je bil pa zavarovan še po starem za malenkosten znesek. Škode je n. pr. 30, 50, 100 in še več tisoč, zavarovani so pa za 2, 3, 5, 10 tisoč. Dobe se celo brezbrizneži, ki niso prav nič zavarovani.

Ljudje božji, ne tiščite glave v pesek, ampak poglejte nevarnosti v obraz in se zavarujte proti strašni nesreči, ki vas lahko zadene. Pozavarujte vso svojo zgorljivo imovino za toliko, kolikršna bi utegnila nastati škoda po požaru.

Seveda, boste ugovarjali, češ, kdo bo pa toliko plačeval? Res! Huda stvar je to. Tekom let se nabere velika vsota. Toda kdor pomisli, kaj bi bilo, ko bi ga nezavarovanega zadela nesreča, bo tudi to breme prevzel in si rajši marsikje drugje pritrgal, da bo le varen pred požarom. Ne odlašajte torej zavarovanja, ako niste še nič zavarovani in pozavarovanja (zvišanja zavarovane vsote), ako ste zavarovani še po starem za malenkostno vsoto, ki ni v nikakem razmerju s škodo, ki bi jo lahko utrpeli. Pomislite, da tudi v tem oziru ne vemo ne ure ne dneva. Nesreča nikdar ne počiva.

Pa še nekaj. Pazite na otroke! Ne puščajte jih doma brez zanesljivega varha! Imejte na varnem vžigalice!

H.

Dva huda zajedavca na sadnem drevju.

Na jablanah se baš v poletni dobi najbolj širi krvava ušica, to je tista z belo volno pokrita živalca, iz katere se pocedi krvav sok, ako jo zmastimo. Slive in tudi drugo sadno drevje pa ogrožajo razni kaparji

— živalce, ki nepremično žde po vejah in vejicah, skrite pod trdo okroglasto kapiceo. Ker je tema dvema zajedavcema baš sedaj julija meseca najlaže priti do živega, naj sadjarjem pokličemo v spcmin, kako ju je uspešno zatirati.

Krvava ušica živi samo na jablanah. Izpočetka, dokler jih je še malo, se naseljujejo najrajši na ranah, ki se celijo. Ondi je namreč koža najbolj nežna in jo torej najlaže prebodejo s svojim sesalom, da srkajo izpod nje prebavljene sokove. Pozneje, ko se močno razmnože, pa izsesavajo tudi nežne enoletne mladike, da so videti vse bele, kakor bi jih zapadel sneg. Povsod, kjer se naseli krvava ušica, se spahnejo bule in brazgotine, katerih staniče je tako rahlo, da prihodnjo zimo pozebe. Krvavo ušico moramo preganjati, dokler so naselbine še majhne in bolj redke. Ko se razpase po vsem drevesu, je delo težavno in zelo zamudno. Tega zajedavca užugamo na ta način, da vzamemo trd čopič, ga pomakamo v 10—15% raztopino arborina in vtiramo tekočino v naselbine, da jih popolnoma brez sledu zmastimo. Če nimamo drugega, si pomagamo tudi z močno raztopino tobačnega izvlečka in mazanega mila, ali s petrolejem ali z vinskim cvetom. Važno pa je, da karkoli že imamo, čvrsto vtiramo v naselbino ušic, ker se nahajajo živalce tudi v jamicah, v razpokah in drugih nepristopnih mestih in kaj lahko ostanejo nedotaknjene. Če pa se posreči le eni, da je ne dosežemo s tekočino ali ne zmastimo, bo kmalu iz nje zopet večja ali manjša naselbina in delo bo zastoj. Sedaj so naselbine še bolj redke in majhne, torej nemudoma po njih, kjer jih zapazite!

Kapar, zlasti navadni, ki uničuje slive in češplje, je pa še bolj nevaren. Po južnih krajih naše države, kjer so češplje glavni pridelek, se je zaradi kaparja posušilo zadnja leta na stotisoče češpljevih dreves in so posamezne pokrajine

zaradi tega popolnoma obubožale. Tudi pri nas se širi ta škodljivec neznanosko hitro in marsikje ogroža češpljeve nasade. Zatiramo ga v dveh dobah, in sicer pozimi in na pomlad, ko se mladi zarod razleze po drevju in še nima kapice ter je zaradi tega mnogo bolj občutljiv nego potem, ko se prisesa v kožo in pokrije s trdo kapico.

Kdor ima torej to nadlogo na svojem sadnem drevju, naj ne zamudi sejanje prilike in naj ne pusti, da bi si škodljivec lepo v miru izbral ugodno mesto, kjer bi se priselal in ugonabljal blago. Pripravimo si torej že prej omenjeno 10% raztopino arborina (1 l arborina na 9 l vode) in s to mešanico prav temeljito namažimo vse veje in deblo. Za to potrebujemo velik čopič in primerno posodo z locnjem in kavelinom, da jo vzamemo lahko seboj na drevo in jo obočamo po vejah. Mazati začnimo v vrhu. Pazimo pa, da s to tekočino ne maženemo listja, ki bi ga z njo ožgali. V sili bi izhajali tudi s 4% raztopino tobačnega izvlečka in mazanega mila. (Na 100 l vode 4 kg izvlečka in 4 kg mila.) S to tekočino bi smeli drevje tudi obrizgati.

H.

Razstava kunccev.

V okviru letošnjega ljubljanskega jubilejnega velesejma od 29. maja do 9. junija 1930 se je vršila skupna razstava perutnine in kunccev, ki sta jo priredila odseka za rejo kunccev in perutnine Kmetijske družbe v Ljubljani.

Razstava kunccev je bila druga v dobi delovanja kuncerejskega odseka in je pokazala velik napredek, tako v organizaciji, kakor tudi po številu in kakovosti razstavljenih živali. Zastopane so bile vse, pri nas gojene čiste pasme, in sicer: Belgijski orjak, Beli orjak, Črni orjak, Francoski ovnač, Modri dunajčan, Beli dunajčan, Angora, Havana, Činčila, Black and tan, Srebrec, Ruski kunc in reksi, to so kratkodlaki kunci, in sicer: Bober,

Beli reks, Činčila reks in Črni reks. Vseh živali je bilo razstavljenih skupno okrog 400 v 125 kletkah. Sredi razstavnega prostora je bila napravljena večja skupina, v smrečju in zelenju, last g. Kuharja iz Vevč. Dalje so bile v posebnem oddelku razstavljene kunčje kože in izdelki, skupno 132 komadov. Ta razstava kož in izdelkov nam je pazerno pokazala, kako veliko vrednost in koristil nam nudi umna reja domačega zajca. Zlasti je vzbujal pozornost damski plašč iz kožic Havane kunccev. Dalje kučma iz srebrecovih kož. Pri nas je malo ali pa prav nič znano, da se more iz kunčjih kož strojiti najfinejše usnje v raznih barvah, ki po trpežnosti prekaša ostale finejše vrste usnja ter je izredno voljno in ne razpoka. Razstavljen je bil 1 par ženskih čevljev, napravljenih iz ene same kunčje kože. Omeniti moramo še izdelke iz volne Angora kunccev, ki se dobiva s česanjem, striženjem ali čupanjem. Razstavljena je bila volna, dalje razni kvačkani vzorci, nogavice, rokavice itd. Dalje so bile razstavljene kože, posušene ali pa že ustrojene.

Izmed razstavljalcev, ki jih je bilo 30, je prejelo 20 razstavljalcev 46 prvih nagrad, 10 razstavljalcev pa je prejelo 39 drugih in 3 tretje nagrade.

V največjem številu so bile zastopane pasme Činčila, Srebrec in Reksi. Te pasme so pri nas že precej razširjene in so tudi z gospodarskega stališča uvaževane radi krasnih kožuhov, ki dosegajo vrednost od 40 do 100 Din za eno kožo. Posebno bi bilo priporočati pasmo Činčila. Ti kunci so precej veliki, imajo težo od 3.50 do 5 kg ter so zelo rodovitni. Earve so svetlo do temno sive s fino goseničasto šaturo. Zimska koža je vredna neustrojena okrog 50 Din, kakršna je pač kakovost. Na velesejmu se je zglasilo več interesentov za Činčila kože. Lahko trdimo, da je Činčila pasma, poleg reksov, pasma, ki ima bodočnost. Dragocene kožuhe imajo tudi Dunajski modri in beli kunci ter Havana. Tudi te pasme so bile na razstavi dobro za-

slopane. V zelo velikem številu so bili zastopani na razstavi srebreci, katero pasmo priporočamo pred vsem začetnikom. Posebnost te pasme je, da pridejo mladiči popolnoma črni na svet in šele v teku doraščanja dobe svojo pravo srebrno barvo.

Kdor hoče imeti obilo dobre pečenke, ta bo redil orjake raznih barv; ti kunci dosežejo težo 8 do 9 kg ter nam dajejo poleg dobre in velike pečenke tudi veliko in trpežno kožo za preproge ali usnje. Ne smemo pozabiti tudi ljubkih Black and tan kunccev, ki so črne in ognjeno-rumene barve.

Najdražje krzno pa nam dajejo raznobarvni reksi, katerih kože se plačujejo po 100 Din. Ta pasma ima brezdvomno tudi veliko prihodnost radi komaj 8 mm dolge, a zelo goste in mehke dlake kožuha, ki se uporabljaja v naravni barvi.

V splošnem moremo reči, da je druga razstava kunccev prav dobro uspela, za kar gre vse priznanje agilenemu odboru kuncerejskega odseka, ki se ni ustrašil nobenega truda, da je pripravil razstavo čim lepšo in popolnejšo. Da se zanimanje za umno kuncerejo res razveseljivo širi, dokazuje tudi veliko število kupčij, ki jih je sklenil odsek v popolno zadovoljstvo članov razstavljalcev.

Vinogradnikom dravske banovine

sporočamo, da je z današnjim dnem do nadaljnjega prevzel uredništvo in upravo mesečnika »Naše gorice«, ki je glasilo Vinarskega društva za Dravsko banovino v Mariboru in vestnik vinarske in sadjarske šole v Mariboru, znani vinarski strokovnjak gospod vinarski direktor v pok. Anton Puklavac v Mariboru.

Vinogradniki širom banovine, vabimo vas uljudno, da pristopite vsi kot člani v naše društvo. Članarina znaša na leto le 30 Din. Povsod nas vprašajo: »Koliko vas pa je?«, ker le do števila močna organizacija kaj po-

meni. Dolznost in ponos vsakega vinogradnika mora biti, da je član Vinarskega društva za Dravsko banovino v Mariboru, odnosno naročnik mesečnika »Naše gorice«, katerega dobivajo člani Vinarskega društva brezplačno. Vinarsko društvo zastopa in brani interese vinogradništva. »Naše gorice« nudijo razen tega obilo prepotrebne strokovnega pouka. Vsakdo bodi stalno učlanjen pri Vinarskem društvu in imej vse letnike »Naših gorice« z dragoceno vsebino trajne vrednosti.

V zalogi ima Vinarsko društvo tudi knjižico »Grozdni sukač« v posebni izdaji po 6 Din.

Pri tej priliki omenjamo, da po nekaterih vinorodnih krajih Dravske banovine letos, ko vlada suša z neznatnimi padavinami, katastrofalno nastopata oidij in peronospora na grozdju. Videli smo marsikateri vinograd bogato obložen z grozdem, ki pa ne bo dal letos nobenega dohodka, ker je grozdje po navedenih boleznih napadeno in deloma že uničeno. Obe navedeni bolezni se pri tako ugodnih vremenskih razmerah širita dalje. Nobena sorta žlahtne vinske trte ni izvzeta. Zato nujno pozivamo vse vinogradnike, da proti oidiju takoj pridno žveplajo, proti peronospori na grozdju pa takoj škrope grozdje z 2% galično apneno zmesjo. Vsi, ki še tega dela niso temeljito opravili, riskirajo letošnji vinski pridelek.

Znani so nam slučajji, da so vinogradniki do sedaj že po petkrat škropili z 1.5% galico in grozdje še posebej, pa navzlic temu peronospora na grozdju hudo nastopa. To nam je dalo povod, da smo zaprosili kr. ministrstvo poljoprivrede, odnosno kr. banško upravo, da pošlje v naše vinorodne kraje strokovnjake za rastlinske bolezni, ki naj iz temelja prouči na licu mesta navedeni pojav grozdne bolezni in ugotovi najpravičnejši in najuspešnejši način pokončevanja bolezni, ki je v tej formi morda še dovolj ne poznamo.

Vinarsko društvo za Dravsko banovino v Mariboru.

Denar.

g Vrednost denarja 15. julija 1939.

Stalnost vrednosti našega denarja na svetovnem trgu obvaruje tudi inozemske valute pred znatnimi spremembami na domačih borzah. Edini angleški funt je v zadnjem času nekoliko nazadoval. Naš dinar notira na borzi v Curihu 9.125 centimov. Na ljubljanski borzi so se plačevale tuje valute po teh-le povprečnih cenah: 1 angleški funt 274.54 Din, 1 ameriški dolar 58.32 Din, 1 nemška marka 13.46 Din, 1 holandski goldinar 22.70 Din, 1 švicarski frank 10.96 Din, 1 madžarski penga 9.88 Din, 1 avstrijski šiling 7.97 Din, 1 belgijski belg 7.89 Din, 1 italijanska lira 2.96 Din, 1 francoski frank 2.22 Din, 1 češka krona 1.67 Din.

Cene.

g Tržišče z žitom. Položaj na našem žitnem trgu se je v zadnji dobi nekoliko spremenil. Predvsem je nova pšenica, ki prihaja na trg, potisnila ceno stari pšenici. Na drugi strani so se začele cene novi pšenici dvigati zaradi tega, ker so cenitve množine letošnjega pridelka zaostale za dejansko žetvijo in se sedaj smatra, da bo pridelok mnogo manjši nego samo eno petino od lanskega. Zato so cene novi pšenjački pšenici franko tamkajšnje postaje po 170—172.50 Din za 100 kg. — Koruza je nenadoma zelo porasla v ceni. Vzrok je predvsem v slabo obetajoči se letini, pa tudi v nastalem dovozu od strani kmetovalcev, ki imajo posla z žetvijo in mlajšo pšenico. Zato je nastalo veliko povpraševanje po njej, kar je poglavalno ceno od 98—100 Din na 115—117.50 Din za 100 kg. Starega blaga je še dovolj. — Oves kaže izredno slabo obetev, zato mu je cena precej visoka. Bački oves stane na bački postaji po 150 Din za 100 kg. Starega blaga je malo na prodaj. — Kmetovalci povsem v Vojvodini pričakujejo vse letošnjega znatnega dviga cen, zlasti krmila. Kupci, ki so z nakupom

odlašali v nadi, da pojdejo cene še nazaj, hitijo zdaj nakupovati.

g Ljubljanska blagovna borza. Na tej borzi je v zadnji dobi začela živahnejša kupčija, ker so začele cene polagoma rasti. Tako se je ponujalo blago v vagonških pošiljkah, postavljeno na vsako slovensko postajo, plačljivo v 30 dneh, za 100 kg po teh-le cenah: Pšenica bačka, stara, 80 kg težka po 250—252.50 Din, 78 kg po 242.50—245 Din, 77 kg po 237.50 do 240 Din, bačka nova po 210—212.50 Din za julij in po 220—222.50 Din za avgust. — Rž bačka nova 72 kg po 160—162.50 Din. — Moka bačka »Og« franco Ljubljana po 405—410 Din. — Koruza bačka 162.50—165 Din. — Ječmen bački novi ozimni 66 kg težak po 155—157.50 Din. — Oves bački, navadna voznina, po 195—200 Din.

g Tržišče z lesom. Že dolgo let ni bilo na lesnem tržišču takega mrtvila kakor letos. Temu primerno so tudi cene zelo nizke, vzlic temu se sklepa le malo kupčij. Glavni vzrok leži v splošni stagnaciji v stavbenosti ne samo pri nas, ampak še v veliko večji meri v Italiji, Španiji in drugod ob Sredozemskem morju. Največ se lesa proda eksekutivnim potem, pri čemer se je v zadnji dobi doseglo te-le cene: Hrastovi trami, rezani in tesani, postavljeni franko vagon Postojna, po 700 Din za kubični meter; druga vrsta in izdelava istih tramov je dosegla pod istimi pogoji ceno 1250 Din za kub. meter. Bukovi neobrobjeni plohi, monte, so bili prodani po 200 Din za kub. meter, orehovi plohi 2 m dolgi monte po 500 Din, hrastove podnice, franko Postojna po 500 Din kub. meter. — Povpraševanje je po bukovih hlodih in macesnovih plohih. Nudijo se pa hrastove podnice, orehovi hlodi in 1 vagon črnega gabra.

Živina.

g Mariborski živinski sejem. Na zadnji živinski sejem v Mariboru je bilo prignanih 26 konj, 27 bikov, 210 vo-

lov, 286 krav in 22 telet, skupno 671 glav. Prodanih pa je bilo 313 komadov, od teh 8 za izvoz v Avstrijo. Cene za 1 kg žive teže so bile naslednje: debeli voli 8—8.50 Din, poldebili 6 do 7 Din, vprežni voli 5—7 Din, biki za klanje 6.50—9 Din, klavne krave debele 6—7 Din, plemenske krave 5.50—6 Din, krave za klobasarje 4 do 5.50 Din, molzne in breje krave 6 do 8 Din, mlada živina 6—8.75 Din, teleta 10—13 Din.

g Mariborski prašičji sejem. Na zadnji sejem je bilo prignanih 338 prašičev, od katerih pa je bilo prodanih le 155 komadov. Kmetovalci so se ustrašili suše, ki je ogrožala krompir, koruzo in druge okopavine. Razen tega pa niso imeli tudi mnogo časa iti na sejem spričo žetve. Cene za mlade prašiče so se gibale od 200 do 1200 Din za take od 5 tednov do 1 leta. Za kilogram žive teže so plačevali 11—13 Din, za kilogram mrtve teže pa od 15—16.50 Din. — Cene so nekoliko nazadovale.

Razno.

r Če mlačne trte slabo rastejo, zalij jih sedaj z razredčeno gnojnico. Gnojnice dolij še dvakrat toliko vode ter zalij vsako trto s 4 do 5 litri tako razredčene gnojnice. Zalivaj proti večeru. V teku tedna boš že videl uspeh.

r Shranjevanje krompirja. Glede shranjevanja krompirja imajo v Angliji in na Holandskem posebne izkušnje, ki slone na mešanju krompirja in sveže pokošene trave. Mešanje se vrši po plasteh, in sicer tako, da pride na plast trave plast krompirja, potem zopet plast trave itd. Na vrhu pride še plast zemlje za ped debelo. Razmerje trave do krompirja je kakor 3:1. Pri razkopavanju dela krompir vtis na pol kuhane snovi.

r Jabolka 1930. Sadjerejci pravijo, da Jablane v Jugoslaviji letos niso trpele ne po žuželkah in ne po boleznih v večji izmeri. Obstoja upanje na dober pridelek; to v splošnem namreč. Jabolka izvažajo iz Jugoslavije tudi jug

naše države, kar je manj znano. Peč, Djakovica in Tetovo eksportirajo vsako leto okrog 150 vagonov jabolk v Solun; če bi jih bolje sortirali in ovili, bi se moglo to število dvigniti tudi na 250 do 300 vagonov. Jugoslovanska trgovska zbornica v Solunu opozarja, da zaboji, naloženi z jabolki, po teži in po zunanosti niso enaki. Prva in druga vrsta imata zmeraj dobro blago, ostala jabolka so pa majhna in še včasih tudi pokvarjena. Za sortiranje, ovojnino itd. se naši izvozniki še veliko premalo brigajo in vendar je od tega toliko odvisno.

r Izvoz štajerskega sadja v južno Nemčijo. Ker bo letos sadna letina v južni Nemčiji slaba, so se začeli sajni trgovci zanimati za uvoz sadja iz južne Štajerske. Povpraševanje je predvsem za moštno sadje. Sadna letina na štajerskem menda letos ne bo ravno obilna, zato utegnejo biti cene sadja za sadjerejce povoljne.

r Razširjenost čebelarstva. Nemški list »Bienen-Vater« pravi, da pride v Švici in na Španskem na vsakih 1000 ljudi po 68 panjev, v Jugoslaviji 58, v Avstriji 57, v Romuniji 48, v Češkoslovaški 38, v Ukrajini 37, na Poljskem 33, v Franciji 32, v Nemčiji 25, na Danskem 22, v Italiji 16, na Holandskem 13, v Norvegiji pa 7 panjev.

r Polja, za katera ni kupca. Pri okrajnem sodišču v Subotici in Senti so bile že večkrat razpisane javne dražbe za dobra zemljišča. Pa ni kupca. Še za vzkliceno ceno niso mogli zemljišč oddati. V Čantavirju so zaman ponujali zemljo po 10.000 Din joh. Lansko leto so kupci sami že ponujali za joh 26 do 23 tisoč dinarjev.

r Uspehi naprednega gospodarstva. Od vse v Nemčijo uvožene klavne živine v prvih štirih letošnjih mesecih je prišlo iz male Danske 80%, surovega masla 38% itd. Treba bo tudi pri nas usmeriti vendar že enkrat korak za — Dansko.

Ko kuhaš soljeno meso, prideni vodi pol kozarca kisa. Meso bo mehko in sočnato.